

MÉREGTELENÍTŐ

2021.09.szám

Mindenki NEK!

KEDVES OLVASÓ!

Nem tudhatjuk, csak remélhetjük, csak sejthetjük, mi történik (történt) ezekben a napokban hazánkban és egész világunkban! Nehéz az igeidőkkel gazdálkodni, mert részben történik, de mire olvasható lesz az újság, már megtörtént lesz sok esemény. Persze ha arra gondolok, hogy csak emberi világunkra jellemző az Idő, és hogy a spirituális dolgok időn kívül történnek, akkor minden igeidő megfelelő.

Elkezdődött egy új tanév - sokaknak az első az oviban, általános- és középiskolákban, meg az egyetemen. Igen, ez nagy élmény, fontos esemény. Új ismeretek, új közösségek, új lehetőségek a fejlődésre. De ezeknél sokkal nagyobb, mélységében és magasságában, szélességében ki sem fejezhető az, ami szeptember 5-12. közötti héten történik hazánkban.

A Mindenséget teremtő Lélek fuvallata keresztüláramlik az Eucharisztikus kongresszus résztvevőinek, hallgatóinak lelkén, életén! És elindul a sok kis erecskéből folyamdá dagadó újuló ÉLET. Ez egy olyan spirituális energiaáramlás, amely megmozdít, átalakít, felemel kicsinyes, marakodó mai világunkból. Egy igazabb, emberhez méltóbb szintre emeli a tekintetet, a transzcendenst meg-megsejtve. Tudjuk, 1938-ban a kongresszust követő történelmi helyzet látszólag elsöpörte az akkori hitélményeket. Mégis a börtönökben, harctereken élő és meghaló emberek lelkében, a kitartásban, tanúságtevésben minden bizonyjal jelentős szerepe volt az átélteknek.

Nos, a jövőnk nem látjuk, de aki nem áll ellen ennek az éltető fuvallatnak, az valóban új Élet-kezdést élhet meg, emberségében felsőbb osztályba léphet.

Kívánunk Minden kedves Olvasónak, az Ő gyermekeiknek részesedést ebből a gazdagságból, ebből a megújító fuvallatból.

Nagyálmos Ildikó: Reinkarnáció

Csak te tudod, te tudhatod,
Utam honnan, merre tart,
A hold alatt, az ég felett,
Mi volt az, mi felkavart.
Csak te tudod, a szememben
Hová utaznak a fák,
Hajnalokon a csillagok
Hová gurulnak tovább.
Csak te tudod, a vágy nehéz,
A kő, a sár nem nehezebb,
Arcodban megfürödhettek,
Hogy aki voltam, az legyek.

Iskolakezdés

19. éve annak, hogy szeptemberben az újság lapjain is tanévkezdésre készülünk. Minden év hoz új nehézségeket és a jelenlegi is magán viseli az elmúlt tanév emlékeit. Sajnos nem zárható ki teljes biztonsággal, hogy nem lesz majd szükség újabb „szigorításokra”.

Visszaemlékezve nem szerettük soha ezt a szót az iskolával kapcsolatban, hiszen sajnáltuk a „szegény diákokat”, akiknek a „szigorú tanárok” sok nehézséget okoznak. De most az Élet szigorú...

Sokat voltam gyerekekkel a nyáron, jó volt látni az ő egészséges vidámságukat. Ők optimisták, és azt hiszem, várták már az évkezdést, főleg a találkozást az osztálytársakkal, de az új napirendre is készültek. Ez nem jelenti azt, hogy nem lesz több nyafogás a reggeli ébresztőnél, de lassan majd beleszoknak a keményebb életbe.

A felnőtt társadalom is tanulhatna tőlük könnyedséget és bizakodást. Persze mi arra hivatkozunk, hogy már annyi mindent tapasztaltunk, nem feledjük el a váratlan fordulatokat, problémákat. De az élettapasztalat ugyanakkor könnyít is a dolgainkon, hisz tudjuk, sok nehézségen túljutottunk. Az életben az Idő nagyon fontos szövetséges. És azt is megtapasztaltuk, hogy sokszor nem is olyan fontosak azok a dolgok, amikért annyit küzdöttünk, így például nem kellett volna annyit görcsölni az érdemjegyek miatt.

A Tudás és Tapasztalat megszerzése a fontos, hogy feladatainkat jól tudjuk elvégezni. Ha ehhez még szeretet is társul, a világot máris szebbé tudjuk formálni.

Olyan példát mutassunk, hogy a gyerekek a szorgalom és becsületesség mellé egy kis lazaságot, könnyedséget is tanulhassanak tőlünk. Így lehetnek egészségesek testben-lélekben.

Hát munkára, harcra fel Szülők, Nagyszülők, Tanárok, Edzők és a jövő generáció többi segítői! De csak lazán!

Kajuk Gyula: Égigérő

Az égig érő fa
tán tényleg égig ér
és fenn az ágak csúcsán
egy nagy, nyitott tenyér
barátságos öblébe minden,
mi szép és jó köröttem,

belefér;
szeretet, béke, áldás,
mit Ég ígér...

Az égigérő fa, ugye,
tényleg az égig ér?

Egy kis négyéves gazdagsága

Kicsi lányka, négy éves, 3 fiú után jött a családba. Barátkozunk egymással, bár elég tartózkodó a barátságban. De most rászánta magát, s gimnazista bátyja kíséretében nálunk töltött egy napot.

Élvezte. Hát még én!

Be nem állt a szája, teljes öntudattal kért, elfogadott, véleményt formált, megköszönt. Szóval fenntartások nélkül, őszintén viselkedett. A hangja, a kedvessége, a vidámsága engem egészen elvarázsolt.

Nem mondom, hogy nem fáradtam el, mert nem lenne igaz. „Kirándultunk”. Ebben a szóban benne volt a futkosás, a kavicsdobálás a Dunába, a fotózkodás és a fitness park minden eszközének kipróbálása –„még minden nagy hozzám!” „Még ne menjünk haza, még ezt is ki kell próbálnom...” - ismered, kedves Olvasó.

Délután, mire haza vittem, elfáradt, de közölte: „Máskor is eljövök Hozzád, és akkor itt is alszom!” Még másnap is hallottam kedves hangját, és azóta telefonon is megerősítette, hogy majd újra eljön.

Elgondolkodtam. Egy parányi kis ember, megajándékozva az élet minden csodájával, gazdagságával. Szépség, báj, kedvesség, szeretet, bizalom... - sorolhatnám.

Ha ennyi szépség van a teremtményben, milyen Végtelenül szép, jó, Csodálatos lehet a mi Teremtőnk!

Nagy találkozás lesz, amikor Ő jön el hozzánk!

Czilli Aranka Ágota: Átalakulás

A felnőtté válás pillanata az,
amikor először feszül meg az ember
gerince a világűrnyi magány súlya alatt.
Szép szomorúan körülnéz,
és nem lát mást, csak távolban
sziporkázó csillagokat:
a dölyfös, elérhetetlen, hideg úr
párái homlokán kicsapódnak,
és fájdalmak közt kiszül magából mindenkit,
akiről addig azt hitte, összetartoznak:
gondos anyját, hős apját (ha volt olyan),
távoli testvért, kedves rokonokat,
és fölegyenesedik, mint Atlasz,
vállán egyensúlyt keres
a mélymagas felelősségtudat.
A felnőtt pengeélen táncol,
hazudni tanul magának,
és ráncos homlokával a halál felé halad.

Tóth Fanni: Többismeretlen

a négyzettrácsok között arra tanítottak meg
hogy hogyan vegyük gyök alá az érzéseinket
persze gyerekként az első vizsgánkon
mind megbuktunk félévkor
azóta nem tudjuk a zárójeleinket felbontani
és mindig kimarad valami
ahogy te rám nézel
és szinkópákat ver a párkányra az eső
én görnyedek a leckém fölött
a molylepke a szempilláinkra száll
és mi magunk közé egyenlőségjelet teszünk

Kafka Margit: Színek és évek

1.fejezet

Szép, nagy csendesség van körülöttem jó ideje már. Messzire tőlem csak megy tovább az élet, baj, osztozás, iparkodások, és ha néha kicsit felé nézek, elcsudálkozom, hogy az életet most élő emberek milyen gyerekesen kíváncsiak rá, hogy mi fog velük történni holnap vagy holnapután. És furcsa elgondolni, hogy a mostani dolgok a fiatalok számára éppolyan újak és érdekesekek, mint nekem a harminc évvel ezelőttiek. Az én mostani látásommal nézve már világos, hogy a sokféle emberi hajzában és változásban nagyon sok a játékos szándék. Ahogy a gyerek azt mondja: boltocskát játszom vagy papát vagy tengeri vihart - úgy játssza belé magát a felnőtt ember is a célratörő, a szorgos, a léha, a szenvedélyes vagy a gyűlölködő szerepébe. Valamivel ki kell töltenie az időt; el kell hitetni magunkkal egy s más dologról egy időre, hogy az fontos. Mert különben egybekulcsolt kezekkel ülnénk az útszélen, és talán ez volna a természetes - minden egyéb csak magahitető fontoskodás.

Az ember jól-rosszul mégiscsak végigjátssza a maga vállalta szerepeket mind sorjában. Csakhogy nem, mint a színpadi, csinált történetekben, egy fő személy szándéka után igazodik a többieké; a valóságban mindenki külön fő személy önmagának, és senki sem vállal mellékes szerepet; magáért magának játszik. Ebből támad a sokféle és véletlen bonyolódás, ami mindnyájunkat végtelen érdekel, amíg benne vagyunk. Ki kit szeret, kit vesz el, mire neveli a gyereket, milyen helyért verekszik a világban, és hogy dől ki. Mikor aztán végigcsinálta az ember, ami tőle telt, s amit az életével általában csinálni lehetett, akkor megnyugodhat, ha van még egy kis ráérő pár esztendeje.

Hírt adhatok a fiataloknak, akik borzadva félnek tőle: az öregség nem olyan szörnyűséges és határozott rossz, mint ahogy messziről látszik. Egy állapotot nem érez az ember erősebben a másikonál, s nem érzi híját olyan dolgoknak, amikre való hajlandóság kimúlt belőle. Ha tűrhető egészsége van, nem érzi az öregséget a maga testében; kezét, lábát mozgatni tudja - jó kis meleg kávé, takaros szoba, jóízű alvás nagyon jól tud esni; és ezekért az örömekért az ember nem fizet olyan nagy árat, nem kockáztat semmit, ezeket nem kell annyira megszenvedni. Öregasszony vagyok, tavaszkor múltam hatvanesztendő; öreg és magános; de ha visszagondolok, a mostani csendes dolgomnál sok rosszabbat is megértem már, és csak kevés igazán jót; az is csak úgy tűnik, mint az álom. Nem érzem magam sokkal rosszabbul, mint bármikor azelőtt; s ebből remélem, hogy a halál sem lesz közéről olyan rémséges, noha ebben a percben még annak tűnik előttem.

Az öregséget inkább a kívülről való, idegen dolgokban érzi meg az ember. Hogy lassanként lemarad mindenről, és ez nem nyugtalanítja többé, mert az ember nem engedi magát mellőzni, ameddig nagyon nem akarja. A komédia kinn újra kezdődik - ugyanaz a darab, csak más szereposztással, más külső elrendezéssel -, beharangoznak, mennek; és mi nem vagyunk rá többet

kíváncsiak. Néha szeretnénk odaszólni: "Hagyjátok abba! Mit változtat, hogy valami így fordul vagy amúgy? Minden egyre megy!" Pedig nincs igazunk, csakhogy ez már az ő színjátékuk. Mi a magunk partnereivel nagyjából ilyenformán játsztuk.

Az embernek nincsenek ilyenkor már kimutatott céljai, szándékai; de ez nem olyan nagy baj, mint a fiatalok hiszik. Ők csak a saját lelkiállapotuk szerint tudják elképzelni az öregkort; pedig már az életben elváltozunk, nem csak a halálban - és én nem felelhetek ma annak a valakinek a tetteiről, akit húsz esztendővel ezelőtt az én nevemen hívtak. Néha egészen úgy tudok rá gondolni, mint egy idegenre. Például az ember liheg és viaskodik a gyerekekért, s azt hiszi, ez mindfogytig így lesz: és valóban, legtöbb öreg a gyerekein át kapcsolódik, úgy-ahogy, az életbe; csakhogy akkor ez még egy kis játszókedv, egy szerepvállalás. Valójában nagyon is messzire mennek az embertől a gyerekei; érdeklődése a sorsuk iránt csak szándék, magaáltatás; ilyenkor már semmi sors, semmi változás nem nagyon új és fontos nekünk. Lehet, más ezzel másképpen van egy kicsit; én nagyon is magamra maradtam.

Egészen bizonyos, hogy panasztalanul mondom ezt; a magányt úgy, mint a céltalanságot. Én, aki valaha úgy szerettem az emberek sokadalját, aki mindig törekedtem valami után. Most itt ülök csendesen ebben a meleg, kicsi kertben, vagy nézem a zsalu mögül az akácfalombos utcát, alig járok ki, és hetek is telnek, míg valaki ajtót nyit rám. Szinte korán is van még - gondolom néha -, hogy a világ így leszokjék rólam. De, úgy látszik, erősen elfáradtam. Tudok sokáig ülni egy helyt, ölembe kulcsolt kézzel; ki hitte volna ezt? Ennek a kis lakásomnak külön kerti ajtaja van egy szűk utcácskára; azon át szoktam templomba járni; a háziakat - módos, öreg svábok - látnom sem kell, ha nem akarom. Segítségre pedig közel vannak és jámbor népek, így ülök néha a tornácban; délutáni, csendes harangszó bong felém a nyári, kék-fehér levegőégen át, és meleg szagú, kis vénasszony-virágaim illatoznak felém a tenyérszerű helyen. Szemben, a szomszéd tűzfala mellett csúsibolya nyílik, errébb egy rezeda- meg egy vaníliaágy, sarkantyúvirág, bazsali, jézusszíve, kakastaréj egy csomóban - a tornác aljában a szegény kis portulák közt néhány piros mályvabokor és három kád virágzó leanderfa. Ezek hajtásait én törtem, más, régi leanderek ágáról, amelyek mind a családomban virultak és nevelődtek. És benn, az egyszoba-konyhányi lakásomban, ami kis limlom ócska bútor: mind az első kelengyémmel kaptam, most negyvenkét esztendeje. Ez is csudálatos! Hogy sok mindent szétdobáltam, elvettem magamtól az életben, és most - ha biztatnak is a gyerekeim -, ezekért a megszokott, öreg léhendékekért nem fogom soha már elhagyni ezt a kis várost, ezt a zugot. Itt folyt le az életem, mindenki ismer, tud felőlem: nem kell senkinek előlről magyarázni, hogy ki vagyok, és mi jusson élek. A fiatalok és jövevények érdeklődve néznek rám, az a néhány pedig, aki még itt maradt az én régi embereimből - akik szerettek, vagy irigyeltek, vagy bántalmaztak -, most mind megenyhültek irántam szép lassan. Minden úgy összemosódik.

Néha olyan elcsodálkozva örvendünk egymásnak, ha a Templom utcán találkozunk, mint messze idegenben egymásra lelő földiek.

Nem mondhatnám, hogy nem hozott nekem nagyon is sok újat ez a néhány esztendő, mióta gond és hajszolódás nélkül élek. Sok mindenre csak most érek rá. Idáig nagyon keveset olvastam, és nagyon kapkodva, most sokkal többhöz hozzájutok a nagy csendességben, és jobban el tudok merülni benne. De tudományos könyvet, újféle írásokat hasztalan próbálnak küldeni a leányaim; ebben nagyon érzem a változást, elidegenedést, habár a nyelvet megértem is. Én már nem fogok újféléképp gondolkozni bizonyos dolgokról, az élet berendezéséről. De költők kitalálásait, jó regényt és efféléit csak most szeretem igazán, és csak legutóbb tudom megismerni a jó írást a haszontalantól. Azután még gondolkozni sem szoktam azelőtt három éven se annyit, mint most egyen.

Csak úgy - gondolkozni; és mindig arról: mi hogy volt, és hogyan lehetett volna. Mennyit eltűnődtem így, valósággal visszafelé élek. Mások fiatal éveikben álmodoznak; én mindig nagyon tevékeny voltam, most pótolom ki. Így megváltozik a természet! De ez a mostani mivoltom azért valahogy rejtőzködve mindig élt, lappangott bennem.

Így tudom megérteni, hogy az igazi, nagy dolgoktól, elhatározásoktól mindig visszatartott valami különös gyávaság. Tudom, hogy egypárszor nagyot lendíthettem volna a sorsomon, egészen másfelé... De most már úgyis mindegy volna! Azért így is sok és sokféle jutott ki nekem jóból-rosszból, van min eltöprengeni holtig. Mint valami idegen, tarka képeskönyvet, úgy forgatom, lapozgatom néha a múltamat; s csak egyszer-egyszer jut eszembe: hiszen én voltam ez. Ilyenkor megállok, és azt gondolom: jól van; ami volt, megvolt - de én semmit belőle újra nem kezdenék.

Ahogy így újra meg újra végigélem, végigcsinálom gondolatban a rég elmúlt dolgokat, néha össze is fut a szemem előtt sok összefüggés. Mindennek, ami történik, oly sokféle oka van; nem tudom, mindig a legigazabbat találom-e meg, ha egy okot keresek - és nem tudom, minden apróság éppen úgy történt-e, vagy csak sokszor gondoltam és mondtam úgy el azóta, és már magam is hiszem. Hallottam egyszer, hogyha az ember hegyes vidéken jár - néha csak egypár lépést megy odább, és egészen megváltozik szeme előtt a tájkép; völgyek és ormok elhelyezkedése egymáshoz. Minden pihenőhelyről nézve egészen más a panoráma. Így van ez az eseményekkel is talán; és meglehet, hogy amit ma az élettörténetemnek gondolok, az csak mostani gondolkodásom szerint formált kép az életemről. De akkor annál inkább az enyém - és érdekesebb, tarkább, becsesebb játékszer ennél el sem gondolhatok magamnak. Ilyen harangszós, meleg, magános délutánokon.

Diószegi Szabó Pál: Zongorád...

Zongorád, ha lennék,
leülnél elébem?
Dallamot se kell már
ujjaidtól kérnem.

Megszólaltatsz engem,
kotta nélkül játszol.
Finom billentyűkön
simítanál? Hányszor?

Zongorád, ha lennék,
hozzám érne lábad;
közel, megérezném
illatod, hajszálad.

Szavakban, ha játszunk
a pillanatra, szépet.
Hangokat keresnél?
Feketét? Fehéret?

Zongorád, ha lennék
szemed felragyogna?
Hányszor lenne kedved
újabb darabokra?

Mint a kotta szárban,
ott leszek most dallam;
játssz le minden este,
messziről is halljam

Fellinger Károly: Emlék az elégetett versről

Elsős gimnazista voltam,
szerelmes a lányba,
akivel felkonferáltuk
az esztrádműsort,
aki úgy tudott
a szemembe nézni,
ahogy csak a nap
tudott előtte,

hát nem csoda, hogy
verseket
írtam hozzá,
többet, mint ahányszor
találkoztam vele.
Aztán, amikor
megtudtam,
nem engem szeret,
csak a jó barátom
akar lenni,
este a kazánunkban
eltüzelttem az összes
addig írt versemet,
de hiába volt az igyekezet,
nem számoltam azzal,
hogy valamennyit
kívülről tudom.

Simonyi Imre: Kopogtatás

Most már azt hiszem
hogy mégiscsak a szél volt.

Vagy talán
annyira szerettem volna
hogy legyen bár akárki
- de ha már senki
hát akkor legalább a szél?

Ám úgy látszik
hogy mégiscsak a szél lehetett
senki más
- legfeljebb a gesztenye gallya
csapódhatott az ablakhoz.

Mert ha te lettél volna
akkor másodszor is kopogtatsz.

- Vagy pedig egyszer sem.

Hankiss János: Hajnali három / Habfürdő (1982, 1988, Gondolat Kiadó)

/részletek/

A birtoklás vágya

A birtoklás vágya: mindenkit érintő problémakör. A legtöbb emberi tragédiát okozó ösztöneikből fejlődött ki, avagy azok felszínre töréseként jelenik meg. A félelem és bizonytalanság szülötte. Az EGO erejének leglátványosabb torzulása és megnyilvánulása.

A világ mai megismeréséhez nagy szükségünk van rá, de túl kellene rajta lépnünk.

Birtokolni igyekszünk vagyont, területet, tárgyakat, állatokat, embereket, érzelmeket, eseményeket, s ami csak eszünkbe juthat.

A fel nem oldott birtoklási vágy miatt életképtelen az ember. Emiatt vannak nagy bukások, luciferi csapdák, reménytelen szerelmek, emiatt léteznek családi perpatvarok, vallási viszályok és háborúk.

Pedig nem kéne annyira ragaszkodni, kapaszkodni, mert az emberlét a Lélek magasságában és mélységében alapvetően magányos út.

Birtoklási vágyunk az élettől való félelmünk szülötte. Kapaszkodókat keresünk, támasztékot, vélt biztonságot. Markolunk, ahol és amit csak lehet, magunk köré halmozzuk a tárgyakat, személyeket, anyagiakat, lelkieket és eszméket, titulusokat, nimbuszokat és képzettségeket, s mindezekbe nagy-nagy értéket képzelünk.

Értéket pedig azért adunk mindezeknek, mert a többség úgy hiszi, hogy ezáltal a sok-mindenféle által az adott ember értéke növekszik meg.

S csak kevesen gondolkodnak el azon, hogy Értékké csak az ezekhez fűződő viszonyunk, érzelmeink, gondolataink, tudattartalmunk és földi Tapasztalásaink válhatnak. S teljesen mindegy, hogy tárgyról, birtokról, házitűzhelyről vagy személyekről van-e szó; semmivé válik minden, mihelyt az ember haldokolni kezd.

A birtoklás vágya a társas létben

A birtoklás vágyával és a ragaszkodások felülvizsgálatával kapcsolatban külön ki kell emelnünk, hogy amennyiben az ember, eme „osztályrészét” valóban maga választhatja; hajdani szerelmi házasságokat pl., emiatt – a későbbiek során – felrúgni nem kell és nem is szabad!

A kölcsönös és egymás iránti tisztelet és szeretet, egy „nehéz eset” mellett leélt élet: hatalmas lelki érdem, még ha esetleg úgymond; az embernek közben „kinyílik is a szeme”.

S bár a házasságokon belüli, s az idő múlásával egyre növekvő szerelem és valódi ragaszkodás valóban elég ritka, annyit mégis ki szabad jelentenem, hogy „a Társam bennem él”!

Csupán csak meg kell lazítanom a kötelékeit, hogy az ne fizikai szintű ragaszkodás és birtoklás legyen.

Nincs olyan, hogy az ember „tévedésből” méltatlan életfeladatot kapna. A Hűséget nem az fejezi ki, hogy „akkor is” kézenfogva járunk mások előtt, ha kettőnk között fagyott a levegő. A valódi jó kapcsolatban ne legyen:érdek, önzés, titkolózás, elfojtás, dominancia, birtoklás, fölény, uralom és alávettség.

A Szeretet, ha mindezt Emberként képes mellőzni, akkor szabad, s a neve: HŰSÉG! A HŰSÉG-ben nincs foggal-körömmel ragaszkodás, nincs kapaszkodás, nincs kiszolgáltatottság és nincs félelem.

Hűséges csak az erős ember tud lenni, aki meghagyja a másik ember szabadságát.

„Engedj szabadon, hogy ne élhessek vele”!

A Ragaszkodás az önző ember gyenge szeretete.

A pótcselekvések

Legidőt- rablóbb vállalkozásaink!

Alig hinnénk, hogy egy teljes földi életet milyen tökéletesen el lehet tékozolni olyanformán, hogy az ember „ki sem látszik” a sok - sok fontos teendő közül, pl: pénzt keresni,

a Földet megmenteni,

a lakást naponta takarítani,

új találmányok után kutatni,

intenzív politikai életet élni,

anyának a 40 éves „gyermekét” pesztrálgatni,

híreket hallgatni,

TV - híradót nézni,

éhenhalás ellen piacra szaladgálni,

„Népsportot” olvasni, stb.

Miről ismerhetők fel a pótcselekvések? Arról, hogy feltétlenül „időtrablók”, s hogy az időt sohasem SZENTELJÜK rájuk, hanem; „kiszakítunk” időt, „robotolunk”, avagy: „ki sem látszunk” a sok „fontos” teendőből.

Továbbá arról ismerhetők fel, hogy az energiáinkat felemésztik, s hogy teljesítésüket nem követi boldogság-élmény, legfeljebb rövidke időtartamú, vélt megnyugvás. A pótcselekvések számunkra rendszerint igen fontosak. S mindez csupán csak amiatt van így, nehogy véletlenül észre kelljen vennünk a sok-sok napi háraitást, amellyel a jelenvaló MOST futó pillanatait elhárítjuk, (amely pedig lehetővé tette volna – ehelyett – a LELKI fejlődésünk megvalósulását). „Pótcselekszünk”, hogy a pillanatok, hetek és hónapok elszaladjanak, s mi, az életünk folyamán nehogy valami igazán fontosra véletlenül rájövünk, s nehogy valami fontosat megtegyünk. S közben a pótcselekvések jelenvalóságát igazolhatja a sok betegség, szorongás, félelem, önimádat, energiavesztés, s ezer más kellemetlenkedő „tünet”, tünetei egy meg nem oldott Életnek.

Kányádi Sándor: Valami készül

Elszállt a fecske,
üres a fészke,
de mintha most is
itt ficserészne,
úgy kél a nap, és
úgy jön az este,
mintha még nálunk
volna a fecske.
Még egyelőre
minden a régi,
bár a szúnyog már

bőrét nem félti,
és a szellő is
be-beáll szélnek,
fákon a lombok
remegnek, félnek.
Valami titkon,
valami készül:
itt-ott a dombon
már egy-egy csösz ül:
Nézd csak a tájat,
de szépen őszi.

Utassy József: Szeptember

Csönd. Park. Piros pad.
Vállamra ejti kezét
a gesztenyefa.
Még bánatom is boldog!
Fölnézek rá, mosolygok.

Kajuk Gyula: Búcsúzik a fény

A vadvirágos rét
már gyűjti illatát,
mely balzsamossá
varázsolja
majd az éjszakát;
búcsúzik a fény.

Gyorsítom léptemet,
hisz jó a szürkület...
Bagolyszárnyon
ereszkedve
lassan lepi meg
az ösvényt, a házat
és a kedvemet.

Fekete István: Az író, az ember és a macska

Az író felébred. Nem tudja miért, de rosszkedvűen. Fekszik az ágyban, és nézi a mennyezetet, amely sima, mint egy álmos pocsolya. Erről eszébe jut, hogy vízzel álmodott az éjjel, zavaros, mély, kénszagú vízzel, amelyben úszni kellett volna, de nem lehetett. Hogy miért nem lehetett, azt már akkor se tudta, most meg már csak valami gúzsba kötött vergődésre emlékszik, és erről eszébe jut, hogy a kiadójához készült némi előlegek érdekében...

Az író most már egészen felébredt, és nézi a mennyezetet, amely már nem is pocsolyára emlékeztet, hanem egy négyszögletű maltertóra, amiből úgysem lesz semmi, és ez megint az előleget juttatja eszébe.

Az író nem mozdul.

Miért mozduljon?

A takaró alatt az egyéni meleg relatív jóléte dereng, a takarón kívül az előleg abszolút relativitása.

Miért mozduljon?

Ősz van, majdnem november. Most kel fel a nap az ablak keretében, ettől ellágyul és éber lesz. Reménytelen gondolatai szétszélednek, mint zsákmány után a róka, és összeszednek emléket, témát, reménységet, s dülöngélve lerakják az író szíve táján, mintha Isten tudja, mit hoztak volna.

Az író ettől az igyekezettől ellágyulva korigálja a ványadt kis eredményt, s egyszerre kisüt a nap!

Kint enyhe szél fúj, fény és árny játszik a falon, emlék és dicsőség bújócskázik a könyvespolcon, a munka mámorelragadja az író, tette sarkallja, és ezt a tettvágyat alulról a házmester favágással, felülről az egyik lakó rádióval támogatja.

Fel! Mátyás király lustája – biztatja magát a szóban forgó író, emlékezve nagyon régi időkre, amikor még apja biztatta így. Az a régi hang azonban halottan hullt az idő parttalanságába, s ez nagyon szomorú.

Mindezek dacára az író kiugrik az ágyból, és már ugrás közben úgy érzi, bal lábbal fog földet érni, de nem tesz ellene semmit, pedig csak a jobb lábát kellene kinyújtani.

Bal lábbal keltem – mondja magában, és zárójelben mond még valamit, amit egy írónak egyáltalán nem illene mondani.

Az öltözködés és hideg víz újra reménykedő hangulatba sodorja az író.

Az előleget felveszem. A szabónak százötven forint, a feleségemnek harisnyát és még ami kell... Ezt nem részletezi az író. Ennyire nem erős. Ennyi erőre való hideg víz nincs a Dunában, nincs a... szóval nincs sehol.

Meleg csókkal búcsúzik hitvesétől – akár tizennyolc évvel ezelőtt –, mert az író néha a múltban, néha a jövőben, de a jelenben sohasem él.

Az utca csupa fény! A budai dombok visszhangos ragyogása szétárad, mint egy soha meg nem írt novella ígérete, a diófák levelei úgy legyezkednek, mint öreg kasztíliai dámák a bika leölése után, mókusz szalad át az úton, és apró

óvodások mennek kis táskával a nyakukban, megjátszva a jövő szomorú és végleges iskolába járását.

Ezen elgondolkozik, s így ér a sarokra, honnét abban a pillanatban ment el a villamos.

A bal láb nem hazudik – gondolja, de már jön is a következő villamos, amely – mi történt? – majdnem teljesen üres.

Az író ezt nem szereti. Bal lábbal kelt fel, és vállalni akarja ennek minden következményét. Lépcsőn akart utazni, összeveszni a kalauzzal, összeveszni az utasokkal, otthon hagyni a pénztárcát, pápaszemet, kesztyűt és zsebkendőt, és – kényelmesen ülve utazik az üres kocsiban.

Mi ez? Itt valaminek jönnie kell, ami bosszúságot, betegséget, balszerencsét hoz, mert – nem babonáról van itt szó – a dolgok önmagukban hordják következményeiket.

Megy a villamos. Úszik az őszi ragyogásban a párás városi reggel. Az utasok felszállnak, leszállnak, mintha az író és baljós kilátásai a világon se lennének. Egyik gyereket tart az ölében, a másik céklát, és megy a villamos simán, a vas rideg vonalán, mintha a kerekeken és a síneken kívül semmi, de semmi nem lenne a világon.

*

Az ember ezen a reggelen nem villamoson indult el. Gyalog.

Nem ugrott ki ágyából, csak felkelt, mert miért fekdjön az ember az ágyban, ha nem muszáj? Felkelt, és kinyitotta az ablakot.

Az ember már régebb ideje egyedül volt, és csupán szokásból nyitotta ki az ablakot, mert több levegő és több világosság nem kellett neki, sőt a levegőt – az évszakhoz mérten – kissé hűvösnek is találta.

Éppen azon gondolkozott, hogy becsukja az ablakot, amikor meleg simogatást érzett a lába szárán, mintha valaki azt kérdezte volna a mélyből:

– És mi?

A kérdés nem hangzott el, ez nem kétséges, de, hogy az ember meghallotta, ez valószínű, mert odament a sarokba egy rongyhalmazhoz, és azt mondta:

– Gyere, Cindri! A mamádnak már nincs teje.

És valami kis szürkésfehér holmit vett a tenyerébe.

– Majd jól körülnézünk! Az a fehér ház nem volt jó... nem tudom, miért, de nem volt jó... és az a földszintes se. Csupa kő meg drót... de majd ma! Gyere, Cindri...

És a szürkésfehér holmit felöltője zsebébe süllyesztette.

Keze utánanyúlt, és simogatta.

Vidám reggel volt.

A vadgesztenyefák koppanva dobálták egészséges gyermekeiket, az autók sziszegve hagyták gumiadójukat az aszfalton, és ment az ember, ürességgel a gyomrában, melegséggel a szívében és egy kismacskával a zsebében.

Ment. Elmentek a fehér ház mellett, elmentek a földszintes ház mellett, elmentek sokféle hideg ház mellett, ahol Cindri nem maradhatott volna. Végül

megálltak. A kéz a zsebben gondolkodva megfogta Cindrit, mintha azt kérdezte volna:

– Na?

Cindri meg se mozdult.

Egyszerű városi ház volt. Zöld vasrács az ablakon – belül fehér függöny –, az ajtón zord kilincs – ámbár könnyen hajló...

Állt az ember, és nézte a házat. Zöld vasrács az ablakon, és belül fehér függöny. Csend! Néha-néha elrobajlik egy villamos, de ez nem tartozik a házhoz. Később kijön egy öreg bácsi. Körülnéz, szimatol, látja az őszt, érzi az őszt, rogyant kopogással elmegy felfelé. Ránéz az emberre, de nem látja.

Ő a házhoz tartozik.

Áll az ember, és nézi a házat. A teteje meg van hajolva, a zsindele moha.

Kijön egy asszony, és mosolyogni kezd, mert két vidám kéményseprő megy az úton.

Cindri lapul, és a kéz simogat.

Talán itt?

*

Megy az író a villamoson, és nézi a világot, amely éppen olyan nagy, mint amilyen kicsi.

És meglátja az embert.

Az ember áll, és nézi a házat. Az ember körül van valami, amit az író nem ért.

A villamos nem indul, mert kék fényű hegesztővel most hegesztik nagy sapkás emberek a síneket.

Az író nézi az embert, aki belenyúl avult kabátja jobb zsebébe, és egy kismacskát tesz a zöld rácsos ház lépcsőjére. – Aztán jó légy, Cindri!...

Megy, megy a villamos. Az író leszáll itt, átszáll ott, emberekkel és könyvekkel beszél, és nem lát semmit, csak az embert és csak a kismacskát. A macska egészen kicsi volt. Fehér és szürke. Az ember letette a lépcsőre, megsimogatta, és vissza-visszanézve elment.

– Jó légy, Cindri!

És elment.

Az író pedig nem kapott előleget, de ez már nem is volt fontos. Az ébredés ereje, a mosdás frissessége, a reggel vágya és készsége mind a szívére szállt, de ő nem törődött velük. Sietett, mint valamikor régen iskolába, sietett, mint valamikor régen randevúkra, sietett a zöld rácsos kis házhoz, hogy hátha baja esett a kismacskának?

De a kismacska nem volt sehol.

Jankovich Ferenc: Megint az ősz...

Megint az ősz, az elhunyt virág.
A vérmes nyár kifujta bő hevét.
Viszi a szél a Sárrét sóhaját...
Gubbaszt a sok petrence szanaszét.

A Bakony fölött párás enyhesség
köde borong... Már siet a Gaja:
viszi sűrögve izgatott vizét
a Sió hűlő keblébe, haza...

A bársony fű sem csillan s hömpölyög
a Szeles-dombon. Immár nem nevet:
komor az ég, mint torzonborz öreg,
ki nem érti az egész életet.

Újra eszébe ötlött valami?
Ismerem már, tudom: valami bú...
Egyszer talán be fogja vallani, –
most néz únottan s szakállába fű.

Jankovich Ferenc: Csend van

Csend van, hallgat a ház,
leszállt az este végre.
Két szál könnyed akác
füstöl bodrot az égre.

Törzsükből lobogó
szárnyakon száll a sötét –
két szál fánk a fogyó
holdban lassan elég...

Melegen száll föl a csend,
benne tücsök szava sercen –
hideg kezét odafent
megmelegíti az Isten.

Egy hír a paralimpiáról:

Az Élet csodája

Mikor Illés Fanni 1992. május elsején megszületett, az orvosok azt mondták a szüleinek, nyugodtan hagyják a kórházban... Fanni ugyanis combtól lefelé lábak nélkül érkezett erre a Földre és az orvosok úgy gyanították, értelmi fogyatékos is. A szülei viszont a sokkhatás közben sem hallgattak a rémes hangokra, nem volt kérdés számukra, hogy a kisbabát hazaviszik és mindent megtesznek, hogy megszépítsék az életét.

Fanniról aztán kiderült, értelmileg nem fogyatékos, majd a gerince miatt elkezdett úszni. Ahol rendszeresen hagyta az édesapját, aki talán hagyta is kicsit, hiszen mindent meg akart adni a lányának. Fanni aztán paraúszó lett. Korábban három olimpián is ott volt, ám nem jött össze az aranyérem. Tokióba úgy ment, hogy elengedte, nem hajszolta tovább az elsőséget. Korábban úgy fogalmazott, sokáig úgy érezte, azért született, hogy paralimpiai bajnok legyen. Később rájött, valójában azért született, hogy kapocs legyen a hátrányos helyzetű és az ép emberek között.

Az Eötvös Lóránd Tudományegyetemen végzett és már egy alapítványt is létrehozott, amellyel a fiatal paraúszókat és családjukat támogatja.

Illés Fanni, a nagy küzdő Tokióban, a negyedik paralimpiáján 100 méteres mellúszásban aranyérmes lett.

Ma már tudjuk, 1992 májusában abban a bizonyos kórházban nem egy sérült kislány született, hanem egy nagy bajnok. Az egyik legnagyobb!
Gratulálunk, Fanni!

Áprily Lajos: Menedék

S mikor völgyünkre tört az áradat
s már hegy se volt, mely mentő
csúccsal intsen

egyetlenegy kőszikla megmaradt,
egyetlen tornyos sziklaszál:
az Isten.

Jékely Zoltán: Csillagnézés

Bizony, fiam emlékszem még a korra,
Így néztem én is, mint te, csillagot!
Meredtem égő mennyei bokorra,
S éreztem ezt a furcsa illatot.

Toronyban, dombon titkok fojtogattak,
Nyaklottan, míg lélegzetem elállt.
De bámulásim egyszer elmaradtak –
Talán mikor lelkednek adtam át.

Itt az időd, most bámulj és csodálkozz!
Semmise dőlt el és nem végleges.
Ésszel-szívvvel törj messzebb a csodákhoz,
Égen-földön ős titkot fejtegy!

Jékely Zoltán: Felismerés

Ha hevertél csillagos ég alatt,
háttal ezernyi tündöklő világnak,
s titokzatos hatalmú sugarak
bizsergették bolondítón a hátad,
alattad rózsás-lüktető kebel
parázslott fel-feldobbanón, mezítlen:
akkor tudod, s hited már nem vesz el,
akkor tudod, van Isten!

Jatzkó Béla: Variációk

Akarva-akaratlan,
színekben és szavakban,
tengerekben, tavakban,
a felhőkben, a napban,

a napban, a felhőkben,
az égen, ha felhőtlen,
a tavaszi esőkben,
a pipacsos mezőkben,

mezőkön, pipacsok közt,
tengeri szivacsok közt,
a nyárban, a tavaszban,
esők, ha lassan esnek,
akarva-akaratlan
mindig téged kereslek.

Juhász Gyula: Béke

És minden dolgok mélyén béke él,
És minden tájak éjén csend lakik,
S a végtelenség összhangot zenél,
S örök valók csupán mély álmaink.

És minden bánat lassan béke lesz,
És mindenik gyötrődés győzelem,
S a kínok kínja, mely vérig sebez,
Segít túllátni a szűk életen.

Testvéreim: a boldogság örök,
S e tájon mind elmúló, ami jó,
S az élet, a szép, nagy processzió,

Mely indul örvény és sírok fölött,
Az égi táj felé tart csendesen,
S egy stációja van: a végtelen.

Áprily Lajos: Szeptemberi ég

Ó, szilvát s szőlőfürtöt érlelő,
gyönyörúséges fényes őszelő,
eged vén szívből is kedvet csihol!
Már napok óta nem láttam sehol
egy cigaretta-füstnyi felleget,
csak ezt a makulátlan csudakéket.
Rengetegek legszebb szajkóiból
valaki minden kéktollat kitépett
s bekárpitozta velük az eget.

Kajuk Gyula: Szeptember kékje

Nézd, a szeptember mit ad!
Bámuld az atlaszkék csodát,
e tiszta színű kék eget!
Nem látsz rajta felleget...
csak csend és hűvös áhítat,
harang, ima és Mária-nap.

Definíciók

1.

Egyszer a falusiak úgy döntöttek, hogy esőért imádkoznak. Másnap összegyűlt az összes ember, de csak egy fiú jött esernyővel.

Ez a HIT.

2.

Amikor a levegőbe dobod a kisbabákat, nevetnek, mert tudják, hogy el fogod kapni őket.

Ez a BIZALOM.

3.

Minden este, mikor ágyba megyünk, semmi biztosítékunk nincs arra, hogy másnap reggel még életben leszünk, de azért beállítjuk a vekkert, hogy felkeltsen bennünket.

Ez a REMÉNY.

4.

Nagy dolgokat tervezünk másnapra, annak ellenére, hogy semmi fogalmunk sincs a jövőről.

Ez a MAGABIZTOSSÁG.

5.

Látjuk, hogy a világ veszélyben van, de azért házasságokat kötünk és gyermekeket vállalunk.

Ez a SZERELEM.

6.

Egy idős férfi pólóján a következő felirat volt: Nem 80 éves vagyok, hanem egy 16 éves, de 64 évnyi tapasztalattal.

Ez a HOZZÁÁLLÁS.

V I C C O L D A L

- Móricka, mondj egy példát a hőtágulásra!
- Nyáron hosszabbak a nappalok.

- Mi a bizonyíték arra, hogy a Szahara helyén valaha tenger volt
- Az, hogy az arabok még most is fürdőköpenyben járnak.

- Miért rabolta ki a bankot?
- Ők kezdték!

Kopogtatnak a mennyország kapuján. Szent Péter kikiált:

- Na mi az?
- Nem mi az, hanem ki az, fiacskám!
- Jó ég! Már megint egy tanárnő!

Ha a feleséged a képedbe vágja:

- Látom a szemedben, már megint ittál!

Válaszold neki:

- Én meg látom a fenekeden, már megint ettél!

A boltban a polcok között nézegetett egy 2 méter magas srác. Mellette töpörödött öregasszony. Megszólította a fiút:

- Kedvesem, levenné nekem onnan fentről a milánói szószot?

A fiú készségesen leveszi. A néni tovább beszél:

- Mondja, magának nincs szüksége valamire innen az alsó polcról?

– Milyen a klónozott szellem?

– ???

– Kísértetiesen hasonló.

– Mit mondanak be a bibliai hangosbemondóba?

– ???

– Jónást várják a halban!

– Mi a különbség a méh és a darázs között?

– ???

– A darázs nem gyűjt vasat.

– Miért nem kaphat jogosítványt a gepárd?

– ???

– Mert sohasem áll meg a zebránál.

– Hogy hívják a jós legkisebb fiát?

– ???

– Jóska ☒

Nyelvtani ismétlés tanév elején:

**Bencze Imre: Édes-ékes anyanyelvünk
(Lőrinc Lajosnak és Grétsy Lászlónak)**

Kezdjük tán a jó szóval: Tárgy esetben jót.
Ámde tóból tavat lesz, nem pediglen tót.

Egyes számban kő a kő, többes számban kövek.
Nőnek nők a többese, helytelen a növek.
Többesben a tő nem tők, szabatosan tövek,
Aminthogy a cső nem csők, magyar földön csövek.
Anyós kérdé van két vőm, ezek talán vövek?
Azt se tudom mi a cö, egyes számú cövek?
Csók - ha adják - százával jó, ez benne a jó.
Hogyha netán egy pusztit kapsz, annak neve csó?

Bablevesed lehet sós, némely vinkó savas,
Nem lehet az utca hós, magyarul csak havas.
Miskolcon ám Debrecenben, Győrött, Pécssett, Szegeden;
Mire mindezt megtanulod, beleőszülsz idegen.

Agysebész, ki agyat műt, otthon ír egy művet.
Tűt használ a műtéthez, nem pediglen tüvet.
Munka után füvet nyír, véletlen sem fűvet.

Vágy fűti a mütősnőt. A mütőt a fűtő.
Nyáron nyír a tüzelő, télen nyárral fűt ő.

Több szélhámost lefüleltek, erre sokan felfüleltek,
Kik a népet felültették, Mindnyájukat leültették.
Foglár fogán fog-lyuk van. Nosza tömni fogjuk.
Eközben a fogházból megszökhet a foglyuk.
Elröppenhet foglyuk is, hacsak meg nem fogjuk.

Főmérnöknek fáj a feje, vagy talán a fője?
Öt perc múlva jó a neje, s elájul a nője.

Százados a bakák iránt szeretetet tettett,
Reggelenként kávéjukba rút szereket tettett.

Helyes, kedves helység Bonyhád, hol a konyhád helyiség.
Nemekből, vagy igenekből született a nemiség?

Mekkában egy kába ürge Kába kőbe lövet,
Országának nevében a követ követ követ.

Morcos úr a hivatalnok, beszél hideg s ridegen,
Néha játszik, nem sajátján, csak idegen idegen.
Szeginé a terítőjét, szavát részeg Szegi szegi,
Asszonyának előbb kedvét, majd pedig a nyakát szegi.

Elvált asszony nyögve nyeli a keserű pirulát:
Mit válasszon: a Fiatot, fiát vagy a fiúját?

Ingyen strandra lányok mentek, Minden előítélettől mentek,
Estefelé arra mentek, én már fuldoklókat mentek.

Eldöntöttem megnősülök, fogadok két feleséget.
Megtanultam, hogy két fél alkot és garantál egészséget.

Harminc nyarat megértem, mint a dinnye megértem,
Anyósomat megértem, én a pénzem megértem.

Hiba mentes mentő vagyok, Szőke Tisza partján mentem,
Díszmagyarom vízbe esett, díszes mentém menten mentem.

Szövőgyárban kelmét szőnek: Fent is lent, meg lent is lent.
Kikent-kifent késköszörűs lent is fent meg fent is fent.

Ha a kocka újfent fordul: fent a lent és lent is fent.

Hajmáskéren pultok körül körözött egy körözött,
Hagyma lapult kosarában, meg egy adag körözött.

Fölvágós a középhátvéd. Három csatárt fölvágott.
Hát belőle vajon mi lesz? Fasírt-é vagy fölvágott?

Díjbirkózó győzött tussal, Nevét írják vörös tussal,
Lezuhanyzott meleg tussal, primás várja forró tussal.

Határidőt szabott Áron: árat venne szabott áron.
Átvág Áron hat határon, kitartásod meghat Áron.

Felment - fölment, tejfel – tejföl; ne is folytasd barátom!
Első lett az ángyom lánya a fölemás korláton.

Magyarország olyan ország, hol a nemes nemtelen,
Lábasodnak nincsen lába, aki szemes, szemtelen.

A csinos néha csintalan, szarvatlan a szarvas,
Magos lehet magtalan, s farkatlan a farkas.

Daru száll a darujára s lesz a darus darvas.

Rágcsáló a mérget eszi, engem esz a méreg.

Gerinces vagy rovar netán a toportyán féreg?

Egyesben a vakondok vakond avagy vakondok?

Hasonlóképp helyes lesz a kanon meg a kanonok?

Némileg vagy némileg? Gyakori a gikszer.

"Kedves ege-seggedre!" köszönt a svéd mixer.

Arab diák magolja: "tevéd, tévéd, téved,

Merjél mérni mértékkel, mertek, mérték, mérték.

Pisti így szól: "Kimosta anyukám a kádat!"

Viszonzásul kimossa anyukád a kámat?

Óvodások ragoznak: enyém, enyéd, enyé;

Nem tudják, hogy helyesen: tiém, tiéd, tié.

A magyar nyelv, remélem meggyőztelek barátom,
Külön leges-legszebb nyelv, kerek e nagy világon.